

Z OBSAHU	Důvěřujeme v moc Kristova kříže. Homilie Svatého otce Františka	04
	Mučedníci komunismu: Biskup Áron Márton	06
	Pohled na liturgii: Od osvícenství k romantismu	09
	Měsíc na východní Ukrajině – půl roku od Majdanu	11

TRADICE OTCŮ

Z promluv svatého biskupa Ondřeje Krétského (kolem 660–740)

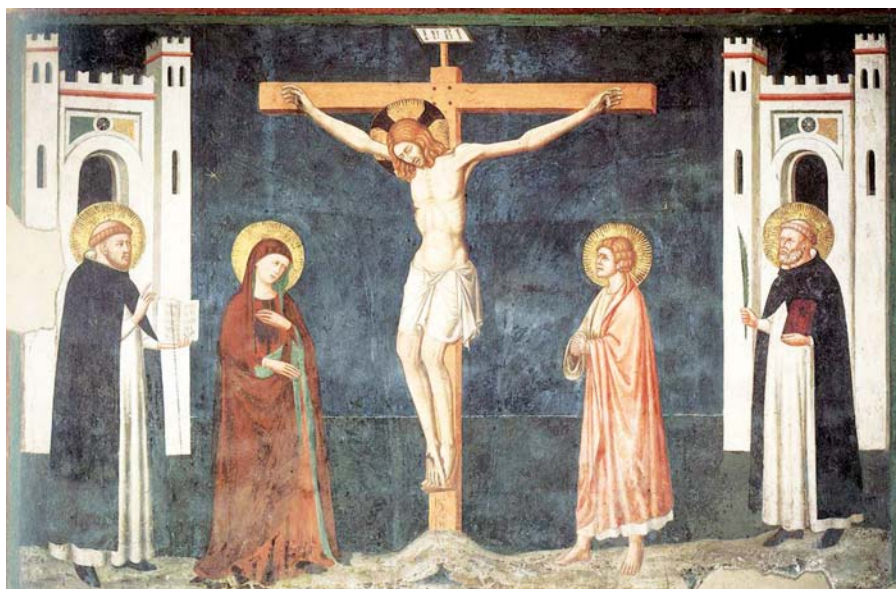
Slavíme svátek kříže, který zahnal naše temnoty a vrátil nám světlo. Slavíme svátek kříže a spolu s Ukřižovaným se nám dostává povýšení, takže pod námi zůstává země s našimi hříchy a získáváme nebe. Tolik toho má v moci kříž a kdo má kříž, má poklad. A právem jsem nazval pokladem to, co je ze všech dobrých věcí vskutku a vpravdě nejkrásnější, neboť v kříži a skrze něj byla obnovena naše spása, na něm veškerá naše spása spočívá.

Bez kříže by totiž nebyl ukřižovaný Kristus, bez kříže by nebyl Život přibitý na dřevo. A kdyby život nebyl přibitý na kříž, nevytryskly by z Kristova boku prameny nesmrtnosti, krev a voda, smíření světa, a dlužní úpis hříchu by nebyl zničen, nebyli bychom propuštěni na svobodu, neokoušeli bychom z ovoce stromu života, neotevřel by se nám ráj. Bez kříže by nebyla přemožena smrt, peklo by nebylo připraveno o moc nad námi.

Nuže, veliký a vzácný je kříž. Je... znamením umučení Božího Syna i znamením jeho vítězství: je znamením smrti, kterou na sebe na kříži za nás dobrovolně vzal, a znamením vítězství, neboť jím byl sražen ďábel a přemožena smrt, brány pekelné byly vyvráceny a celému světu byla přinesena spása.

Tento kříž sluje také Kristovou slávou a Kristovým povýšením, jak to slyšíme z jeho vlastních úst: *Nyní je oslaven Syn člověka a Bůh je oslaven v něm; ano, hned ho oslaví. A také: Otcé, oslav své jméno. A ozval se hlas z nebe: Oslavil jsem a ještě oslavím. Naznačoval tím slávu, která vzešla pak z kříže.*

A že je kříž také Kristovým vyvýšením, to opět potvrzují jeho vlastní slova: *Až budu vyvýšen, potáhnu všechny k sobě. Vidíš tedy, že slávou a vyvýšením Kristovým je kříž.*

Pietro Cavallini: Ukřižování (1308). Foto: Wikimedia Commons

Povýšení svatého Kříže

Tento svátek se v Jeruzalémě slaví už od 5. století a patří tak k nejstarším svátkům katolické církve. Váže se k němu jedna zajímavá příhoda: když císař Heraklius přinesl roku 628 ostatky svatého Kříže zpět do Jeruzaléma a chtěl je donést do chrámu k veřejné účtě, nemohl s nimi hnout. Jeruzalémský biskup mu poradil, že musí nejdříve odložit všechny znaky královské hodnosti a teprve když to udělal, mohl bez potíží svatý Kříž unést. Celá tradice úcty ke Kristovu kříži umožňuje vidět, jak již od prvních století křesťané hluboce promýšleli dějiny spásy i jejich klíčové události, zároveň je dokladem upřímné zbožnosti. Od začátku křesťanství byl kříž nejen připomínkou toho, co Boží Syn vytrpěl pro naši spásu, ale také symbolem naděje, protože připomínal také Zmrtvýchvstání. I když nás dělí mnoho století od toho, co prožívali první křesťané, kříž je nutnou součástí života každého člověka. Pro opravdově

žitou víru je nezbytný také kříž ve formě pokání. Máme nebe před očima, ale je třeba opustit vše, co by nás mohlo odvést z cesty. Pokání nás osvobozuje, ale nejen to. Svatý farář Arský, jehož srdce právě putuje naší vlastí, říkával: tam, kde končí pokání a umrtvování, tam končí křesťanský život. I uprostřed největších utrpení nás musí těšit myšlenka, že Bůh nemá jiný úmysl než nás očistit všemi útrapami, které posílá nebo dopouští. Jako Izraelity, kteří museli putovat 40 let pouští, aby si uvědomili, že bez Boha se do zaslíbené země nedostanou. Bůh rozsévá trní na všechny věci, i nejpříjemnější, s nimiž přicházíme do styku, aby zabránil našemu přilnutí k nim. Váží jako na lékárenských vahách a s nekonečnou láskou všechnu naši námahu i všechny naše útrapy a bolesti, které pro nás připravuje, aby vybral, co je pro nás nejpotřebnější a nejpůsobivější přimět nás, abychom

Dokončení na str. 2

Foto: <http://popekorea.catholic.or.kr>

Papež v Koreji: Církev laiků, mučedníků a misionářů

Ve dnech 14.–18. srpna 2014 podnikl papež apoštolskou cestu do Jižní Koreje. Ačkoli jsou v Jižní Koreji katolíci v menšině – tvoří zhruba 10 procent populace – velmi rychle se rozvíjí: Ročně se zde nechává pokřtít zhruba 100 tisíc dospělých a asi 25 tisíc dětí. Místní Církev má 15 diecézí a vojenský ordinariát a slouží jí 35 biskupů, 4 261 kněží a 14 195 laických katechetů. V seminářích se připravuje 1489 bohoslovců, každý rok přibude více než stovka nových kněží. Katolických škol prvního a druhého stupně je 294, vyšších škol a univerzit je 34. Charitativní činnost je další charakteristickou vlastností jihokorejské Církev, která provozuje 49 nemocnic, 513 domovů pro důchodce a postižené lidi, 277 sirotčinců a jeslí a dalších 300 různých sociálně prospěšných center. Samozřejmě je také velký počet misionářů, kněží i laiků, kteří působí za hranicemi Koreje.

Jedním z cílů cesty bylo setkání papeže s mládeží v rámci 6. Dne asijské mládeže v Tedžonu. Akce, jíž se účastnilo několik tisíc mladých z 23 zemí, vznikla díky přítomnosti asijských mladých lidí na Světových dnech mládeže v Čenstochové.

Hlavním bodem programu pak bylo blahřečení 124 mučedníků z první generace korejských křesťanů. V této skupině je pouze jeden kněz, zatímco zbytek tvoří laici rozmanitých profesí. Ukazuje to na charakteristickou známku korejské Církev, totiž na skutečnost, že je Církví zrozenou ze svědectví a nasazení laiků, kteří dovedli uchovat a předat víru. Beatifikační slavnosti se zúčastnilo na 800 tisíc věřících.

Papež se také setkal s příbuznými obětí a těmi, co přežili katastrofu trajektu Sewol. Návštěvu pak zakončil eucharistickou bohoslužbou za smíření a pokoj v Koreji. Homilii této mše svaté přinášíme na straně 4.

TS ČBK, RaVat

Dokončení ze str. 1

se vrhli do jeho náruče. Člověka nemůže nic jiného připodobnit obrazu Ježíše Krista než kříž. I on se stal tím, čím je, právě Křížem. Jím získal všechny zásluhy, protože své božství a lidství spojil proto, aby za nás trpěl. Kříž nás tak vybízí, abychom ho objali, protože přináší pomoc, sílu a milosti, jichž je nám potřeba. Jak pro hříšníky, tak pro spravedlivé nemůže být nic většího, světlejšího, božštějšího než z lásky ke Kristu trpět. Kříž nás očisťuje, osvěcuje a spojuje s Kristem dříve a důvěrněji než cokoli jiného, co bychom pro něho mohli vykonat. Nejde vlastně o nic jiného, než abychom dorostli do té podoby, která se bude líbit našemu Pánu. Jak napsal Albino Luciani, pozdější papež Jan Pavel I. svým věřícím: *Pane, přijmi mě takového, jaký jsem, a dej mi milost, abych se stal takovým, jakým mě chceš mít ty.* Prosme o překonání přirozené choulostivosti a při vědomí vlastní slabosti si budme jisti, že nám Pán neposílá kříže s jiným úmyslem, než abychom se mu přiblížili. Jsou zárukou jeho lásky, kterou denně dozráváme pro věčnost.

P. Vojtěch Novák
duchovní správce a administrátor
farnosti Rakovník

Religiozita v postkomunistických zemích

Münsterský sociolog náboženství Müller shrnul nejnovější vývoj religiozity v postkomunistických zemích Evropy v „Teologicko-praktickém čtvrtletníku“. Výrazný je nárůst náboženské praxe u pravoslavných; Müller uvádí, že v zemích, kde už při převratu 1989 byla religiozita výraznější, tento trend dále posiluje. Naopak tam, kde byla religiozita slabá, se tento postoj v zásadě nemění. Ekonomické problémy religiozitu obyvatelstva zvyšují, úspěšná hospodářská transformace spíše podporuje sekularizaci (Estonsko, Slovinsko). Poničená církevní struktura podporuje další rozpad (východní Německo, Česko).

V zemích s tradičním propojením náboženství a národního uvědomění (Polsko, Rumunsko, Chorvatsko, Srbsko, Moldávie, Ukrajina) po převratu religiozita spíše narůstá, zejména v oblasti pravoslaví. V Rusku stoupla religiozita mezi lety 1990 a 2008 z 34 na 64 %, v Rumunsku, Moldávii a Srbsku se hlásí k církvím naprostá většina obyvatel.

Víra v Boha není v postkomunistických zemích menšinový program – naopak; přes 90 % Poláků, Chorvatů, Rumunů a Moldavanů se hlásí k víře, v ostatních zemích (s výjimkou Česka a NDR) tvoří věřící většinu.

Kathnet

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 480 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Amnesty International: V Iráku probíhá etnická čistka

Členové ozbrojených milic Islámského státu zahájili systematickou kampaň etnických a náboženských čistek v severním Iráku. Uvádí to organizace Amnesty International (AI). Podle nově publikované zprávy se ozbrojenci dopouštějí válečných zločinů, masových vražd a únosů, za poslední tři měsíce muselo z domovů uprchnout 830 tisíc lidí. Extremisté také ničí místa kultu.

„Masakry a únosy, kterých se dopouští Islámský stát, poskytují nové otřesné důkazy o vlně etnických čistek páchaných na menšinách v celém severním Iráku,“ uvedla poradkyně AI pro krizové situace Donatella Roverová, která je momentálně v severním Iráku. „Islámský stát se dopouští odporných zločinů. Během svého brutálního tahu s cílem vymazat všechny stopy po nearabských obyvatelích a nesunnitských muslimech přeměnil sindžárský venkov v krví nasáklá vražedná pole.“ Velkou část obyvatel postižených zločiny tvoří křesťané.

Organizace současně vyzvala k podepsání petice na ochranu iráckých civilistů. Právě ochrana komunit, jimž hrozí vymazání z mapy Iráku, společně s humanitární pomocí uprchlíkům, jsou dva cíle, které „vyžadují rychlou a silnou odpověď“.

Amnesty International v této souvislosti připomíná, že již 14. srpna 2014 vyhlásila OSN situaci za nejvyšší stupeň humanitární krize. Odpověď mezinárodního společenství je však pomalá a nedostatečná. Proto je podle AI nezbytná koordinovaná pomoc mezinárodního společenství, irácké vlády a iráckého Kurdistanu.

Násilné vysídlení etnických a náboženských menšin, k nimž patří i nejstarší komunity regionu, např. křesťané, je podle AI „tragédií historických rozměrů“. Kromě ztrát na životech extremisté „způsobují nenapravitelné škody na tkanivu irácké společnosti a rozdmýchávají etnické, sektářské a náboženské napětí v regionu i mimo něj“.

Mezi menšinami, proti nimž v severním Iráku probíhají útoky, jsou asyrští křesťané, turkmenští šiité, šabačtí šiité, jezídové, menšina kakai a mandejci. Útoky směřovaly také na mnoho Arabů a sunnitských muslimů.

K modlitbě za křesťany a jiné etnické a náboženské menšiny v zemi opakovaně vyzval papež František. Jeho osobní vyslanec, kard. Fernando Filoni, věřící v Iráku navštívil a předal jim dar papeže 1 milion dolarů.

TS ČBK

Arcibiskup Tomasi: Ve hře nejsou práva křesťanů, nýbrž základní lidská práva

Apoštolský stolec prostřednictvím svého stálého pozorovatele u Rady OSN pro lidská práva vyzval mezinárodní společenství k zastavení násilníků porušujících neslýchaným způsobem lidská práva. „Ohniska násilí, která existují v různých regionech světa – řekl arcibiskup Silvano Tomasi –, zavazují místní i mezinárodní komunity, aby zakročily a zasadily se za mír a bezpečnost. Vatikánský diplomat to řekl 2. září na zasedání zmíněné rady se zvláštním zřetelem na situaci v Iráku, kde místní vláda není schopna chránit základní lidská práva svých občanů na území, kterého se zmocnila samozvaná a destruktivní entita takzvaného islámského státu či kalifátu (ISIS), jehož stoupenci stínají hlavy jinověrcům, znásilňují ženy a prodávají je do otroctví, nutí děti bojovat a masakrují zajatce v rozporu se všemi právy. Proto je naléhavě zapotřebí podniknout konkrétní a rázná opatření, která by zastavila neoprávněného agresora, znovu nastolila mír a zajistila bezpečnost.“ Stálý zástupce papeže v ženevských institucích OSN také zdůraznil, že „všichni regionální i mezinárodní aktéři by měli výslovně odsoudit brutální, barbarské a necivilizované konání kriminálních skupin, které bojují na východě Sýrie a v severním Iráku“.

RaVat

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

SLOVO KNĚZE

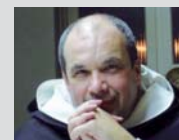
Milí čtenáři, pěkně vás zdravím po prázdninách z Jablonného v Podještědí. V mé službě došlo ke změně. Ukončil jsem starost o novice v Olomouci a stal jsem se správcem farnosti a poutního místa na severu Čech. Ocitl jsem se u hrobu světice – svatě Zdislavy, patronky rodin.

Jsem rád, že se v době, kdy bojujeme o záchranu manželství a rodiny, základních pilířů lidské společnosti, nacházím v blízkosti té, která byla vzornou manželkou i matkou a která se nyní za obnovu manželského a rodinného života u Pána přimlouvá. Svatá Zdislava se dožila jen Kristových let, ale i tak z jejího krátkého života proniknutého Boží milostí vytryskl gejzír mnohonásobného dobra. Láska k manželovi a čtyřem dětem syčená láskou k Bohu a Panně Marii je základní Zdislavino povolání. Krom toho jí leželo na srdci duchovní povznesení lidu. S manželem panem Havlem z Lemberka pozvala na sever Čech bratry dominikány a podporovala stavbu klášterů v Jablonném a Turnově. Proslula též láskou k chudým, jež štedře obdarovávala, a k nemocným, kterým dala vystavět špitál. Pán ji také obdařil charismatem uzdravování.

Papež Pavel VI. o Zdislavě napsal: „Jako žena a matka byla vzorem manželské věrnosti a oporou lásky a kázně ve své rodině; jako dcera Církve byla zcela oddána katolické nauce a skutkům podle evangelia; jako občanka byla dobroditelkou stále pohotovou pomocí strádajícím; Boha milovala nade všechno a jemu jedinému sloužila na veřejnosti i doma...“

Svatá Zdislava zemřela na začátku roku 1252. Za blahoslavenou byla prohlášena roku 1907 a svatořečena byla roku 1995. Blahodárný vliv její přímluvy dosvědčují mnozí. A tak vás mohu nyní s potěšením pozvat na pouť k naší světici, abyste sami zakusili *genia loci* a duchovní přítomnost i vliv této oddané služebnice Páně. *Svatá Zdislavo, oroduj za nás a za naše rodiny.*

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy

NEDĚLE – DEN NADĚJE

Z čítanky „Víra Církve“ sestavené z textů Josepha Ratzingera

Foto: <http://www.binhampriory.orgblogspot.cz>

Řekli jsme, že neděle je den vzkříšení Ježíše Krista. Je jako první den dnem stvoření. Z jiného pohledu by se také mohlo říci, že následuje po sedmém dni, po sobotě,

je osmým dnem, který nadchází po světovém týdnu doby stvoření; dnem, který nad naším časem poukazuje na nový svět. Číslo osm se pro křesťany stalo symbolem pro přicházející svět. Baptisteria například stavěli ve tvaru osmihranu, aby naznačili, že v nich dochází ke zrození pro nový svět, které začalo zmrtvýchvstáním Krista. Tak také slavením neděle vyznáváme naši víru v druhý příchod Pána. Není to jen den díky a pohledu zpět, nýbrž především den naděje – kdy se člověk vydává do budoucnosti. Ve slavení eucharistie začíná pro nás již vždycky druhý příchod Krista: Pán k nám přichází zavřenými dveřmi našeho strachu jako tenkrát na velikonoční pondělí (Jan 20,19). Křesťanství není náboženstvím minulosti, jako křesťané máme rozhodující teprve před sebou. Pán přichází a my mu jdeme vstříc.

Máme v co doufat: Kristovo království, Boží království. Můžeme jít vstříc

budoucnosti plni naděje; budoucnost předčí minulost. Důvěřovat však můžeme jen tehdy, jdeme-li s Kristem. A jen tehdy budujeme, stavíme-li s ním. Být křesťanem znamená žít tak, že jsme na cestě ke Kristu. Jen tak jdeme skutečně kupředu.

Zatímco křesťané nevymysleli pro jiné dny týdnu nějaké jméno, nýbrž je prostě počítali po sobě, tomuto dni dali nové jméno: „dominica“, den Páně. Tak ještě dnes zní v románských a slovanských jazycích. V germánských jazycích zůstalo staré označení – den slunce – protože Kristus je vycházející slunce. Křesťané ho viděli za slovem Stvořitele „Ať je světlo“; očekávali ho jako konečné světlo, které z noci vzejde ke dni, jenž nezná žádný večer, protože pravé slunce – láska – nikdy nezapadá.

<http://www.dbk-shop.de>
Přeložil P. Josef Koláček SJ

DŮVĚŘUJME V MOC KRISTOVA KŘÍŽE

Homilie papeže Františka při mši svaté za smíření a pokoj slavené v Soulu

Boží dar jednoty a smíření je neoddělitelně spojen s milostí obrácení. Jde o transformaci srdce, která může změnit běh našeho života i našich dějin, jednotlivců i lidu.

Drazí bratři a sestry!

Můj pobyt v Koreji se chýlí ke konci a nemohu nepoděkovat Bohu za četná požehnání, která udělil této milované zemi a zemi jména Církvi v Koreji. Za jedno z těchto požehnání pokládám zvláště zkušenost, kterou jsme společně prožili v těchto dnech za přítomnosti mnoha mladých poutníků ze všech částí Asie. Jejich láska k Ježíši a jejich nadšení pro šíření jeho království byly inspirací pro všechny.

Moje návštěva vrcholí slavením této mše svaté, v níž prosíme Boha o milost pokoje a smíření. Tato modlitba má

zvláštní rezonanci na korejském poloostrově. Dnešní mše je především a hlavně modlitbou za smíření v této korejské rodině. Ježíš nám v evangeliu říká, jak mocná je naše modlitba, když dva nebo tři prosí v jeho jméno (srov. Mt 18,19–20). Tím spíše pak pozvedne-li svou snažnou prosbu k nebi všechen lid!

Boží příslib jednoty

První čtení podává Boží příslib obnovy jednoty a prosperity lidu rozptýleného pohromou a rozdělením. Pro nás stejně jako pro izraelský lid je to příslib naděje

a ukazuje budoucnost, kterou pro nás už nyní chystá Bůh. Nicméně tento příslib je neoddělitelně spojen s jedním příkazem, totiž návratem k Bohu a poslušností jeho zákonu z celého srdce (srov. Dt 30,2–3). Božský dar smíření, jednoty a pokoje se neoddělitelně pojí k milosti obrácení. Jde o transformaci srdce, která může změnit běh našeho života i našich dějin, jednotlivců i lidu.

V této mši přirozeně nasloucháme tomuto příslibu v kontextu historické zkušenosti korejského lidu, zkušenosti rozdělení a konfliktu, který trvá déle než šedesát

let. Naléhavé Boží pozvání ke konverzi vyzývá také Kristovy stoupence v Koreji, aby zkoumali kvalitu svého přínosu k vytváření spravedlivé a lidské společnosti. Volá každého z vás k zamyšlení nad tím, jak dosvědčujete – individuálně i společně – evangelní péči o sklíčené, marginalizované, nezaměstnané a vyloučené z prosperity mnohých. Volá vás jako křesťany a jako Korejce, abyste rozhodně odmítli mentalitu založenou na podezření, rozeprání a soupeření a upřednostňovali kulturu utvářenou evangelním učením a těmi nejušlechtilějšími tradičními hodnotami korejského lidu.

Odpuštění je branou ke smíření

V dnešním evangeliu se Petr ptá Pána: „Kolikrát mám odpustit svému bratru, když se proti mně prohřeší? Nejvíc sedmkrát?“ Pán odpovídá: „Neříkám ti nejvíc sedmkrát, ale třeba sedmdesát sedmkrát“ (Mt 18,21–22). Tato slova mluví k jádru Ježíšem daného poselství o smíření a pokoji. V poslušnosti k tomuto příkazu prosíme denně našeho nebeského Otce o odpuštění našich vin, „jako i my odpouštíme našim viníkům“. Kdybychom nebyli schopni takto jednat, jak bychom se mohli poctivě modlit za mír a smíření?

Ježíš nás žádá, abychom věřili, že odpuštění je branou, která vede ke smíření. Když nás nabádá, abychom bezvýhradně odpouštěli svým bratřím, žádá po nás něco zcela radikálního, ale dává nám k tomu také milost. Co se z lidské perspektivy jeví jako nemožné, neprůchodné, ba dokonce odpudivé, činí Ježíš možným a plodným skrze nekonečnou moc svého kříže. Kristův kříž zjevuje Boží moc odstranit každé rozdělení, zahojit každé zranění a obnovit původní svazky bratrské lásky.

Dosvědčovat poselství o Kristově smíření

To je tedy poselství, které vám zanechávám na závěr své návštěvy v Koreji. Důvěřujte v moc Kristova kříže! Přijměte jeho smiřující milost do svých srdcí a sdílejte ji s druhými! Žádám vás, abyste přesvědčivě dosvědčovali poselství o Kristově smíření ve svých domovech, svých komunitách a v každé oblasti ná-

rodního života. Věřím, že v duchu přátelství a spolupráce s ostatními křesťany, stoupci jiných náboženství a se všemi muži a ženami dobré vůle, kterým leží na srdci budoucnost korejské společnosti, budete kvasem Božího království v této zemi. Potom budou naše modlitby za pokoj a smíření vystupovat k Bohu z čistých srdcí a z milosti jím darované dostane se jim onoho drahocenného a všemi kýženého dobra.

Kristův kříž zjevuje Boží moc odstranit každé rozdělení, zahojit každé zranění a obnovit původní svazky bratrské lásky.

Modlit se za nové příležitosti

Modleme se tedy, aby vzešla nová příležitost k dialogu, setkání a překonání rozdílů, za neustálou velkorysost při poskytování humanitární pomoci všem potřebným a za stále širší uznání skutečnosti, že všichni Korejci jsou bratři a sestry, členové jediné rodiny a jediné lidu, kteří mluví týmž jazykem.

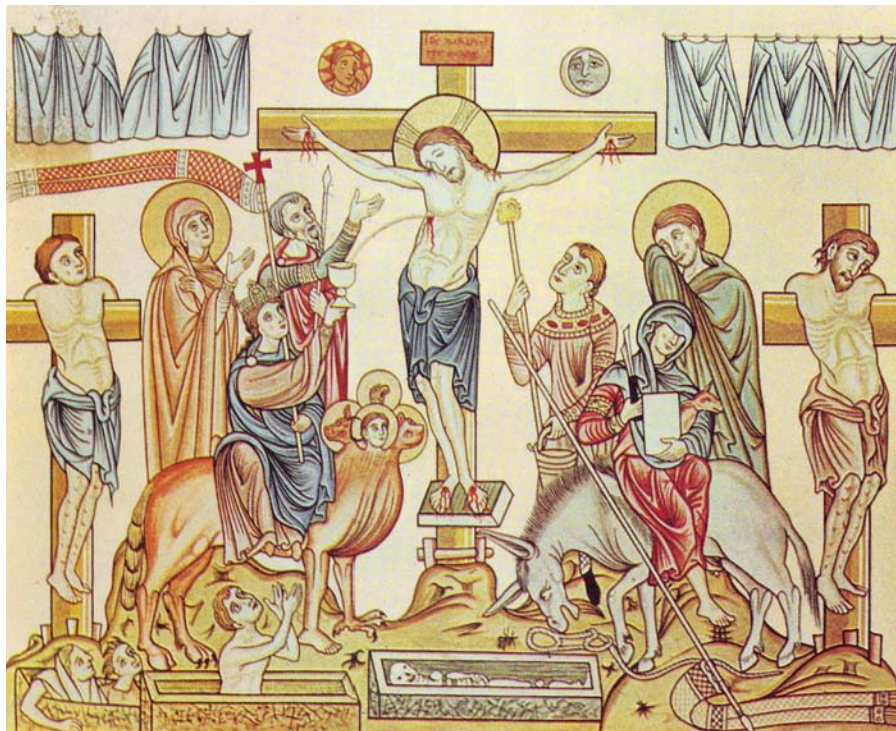
Vyslanci Kristovi

Před rozloučením s Koreou bych chtěl poděkovat občanským a církevním představitelům a všem, kteří jakýmkoli způsobem pomohli k uskutečnění této návštěvy. Osobní uznání bych rád vyslovil korejským kněžím, kteří svou prací denně slouží evangeliu a podílejí se na utváření Božího lidu ve víře, naději a lásce. Prosím vás, abyste jako vyslanci Kristovi a služebníci jeho smiřující lásky nadále vytvářeli svazky úcty, důvěry a harmonické spolupráce ve svých farnostech, mezi sebou a s vašimi biskupy. Váš příklad bezvýhradné lásky k Pánu, vaše věrnost a oddanost službě, jakož i vaše charitativní péče o ty, kdo jsou v nouzi, znamenitě přispívají k dílu smíření a pokoji v této zemi.

Draží bratři a sestry, Bůh nás volá, abychom se k němu vrátili a naslouchali jeho hlasu, a slibuje, že nám dá na zemi pokoj a prosperitu větší, než jakou kdy poznali naši předkové. Kéž Kristovi následovníci v Koreji připraví jitro onoho nového dne a země jitrní svěžesti obdrží to nejhojnější, božské požehnání harmonie a pokoje. Amen.

*Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezititulky redakce)*

Ukřižování Krista (Hortus Deliciarum, 12. stol.). Foto: Wikimedia Commons

MUČEDNÍCI KOMUNISMU

Biskup Áron Márton

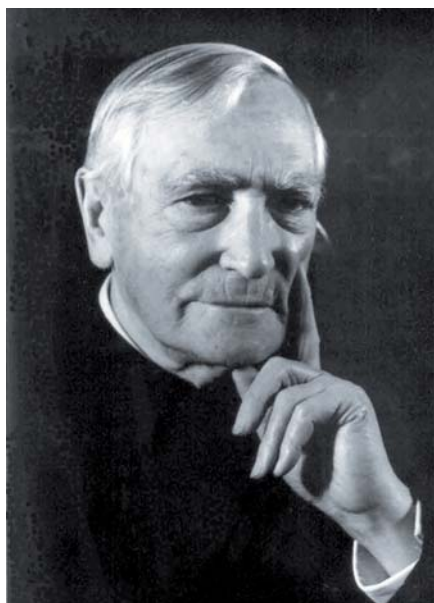
V předcházejících textech jsme se věnovali rumunským mučedníkům, kteří zemřeli v komunistických vězeních a byli blahorečeni. Kandidátem blahorečení je i sedmihradský biskup Áron Márton.

Narodil se 28. srpna 1896 v obci Csík-szentdomokos (rumunsky Sándominic) ve východním Sedmihradsku na území tehdejšího Rakouska-Uherska v maďarsky mluvící selské rodině jako třetí dítě Ágostona Mártona a Juliány Kurkó. Obecnou školu navštěvoval v rodné obci, následně studoval střední školu v Csík-szereda a v Alba Iulia, kde v roce 1915 složil maturitní zkoušku. Přestože toužil po kněžství a chtěl do semináře, byl vzhledem k probíhající I. světové válce záhy povolán na vojenskou službu do rakousko-uherské armády. Výjimku pro něj nevymohl ani biskup Majláth. Mladý Áron se zúčastnil řady bitev a byl několikrát zraněn. Po válce pracoval v rodné obci v zemědělství a chtěl nastoupit v železářské továrně ve městě Braşov jako montér. Kvůli své národnosti však byl i se svým kamarádem odmítnut. Po dalších úvahách se rozhodl definitivně jít cestou za kněžstvím.

Knězem v rodné Transylvánii

V říjnu 1920 vstoupil do kněžského semináře v Alba Iulia. Už během studií prokázal svou zbožnost a pevný charakter, jeho vyučující jej hodnotili jako nadějného studenta i budoucího kněze. O prázdninách zajížděl do rodné obce a pomáhal rodičům v hospodářství. Kněžské svěcení přijal 6. července 1924 z rukou transylvánského biskupa Gusztáva Károly Majlátha. Ve 20. letech postupně vystřídal několik působišť v Sedmihradsku, hlavně jako kaplan, ale i katecheta. Jeho prvním kaplanským působištěm se staly Ditró a Gyergyószentmiklós. Stal se oblíbeným především mezi mladými, které duchovně formoval, ale organizoval pro ně i kulturní aktivity. Dále pak vyučoval teologii na katolickém lyceu Marosvásárhely, jako skvělý pedagog a odborník pak vedl sirotčinec svaté

Terezy v Nagyszeben. Vedle maďarštiny hovořil s farníky také rumunsky a německy. V roce 1930 se stal diecézním archivářem v Alba Iulia a v roce 1932 spirituálem studentů univerzity v Cluji. Zároveň se stal předsedou katolického spolku národů a od roku 1936 duchovním správcem farnosti sv. Michala v Clu-

Mons. Áron Márton. Foto: <http://ziarulapulum.ro>

ji. Věnoval se také publicistice – zřídil a redigoval kulturně-vzdělávací periodikum Škola v Transylvánii.

Spravedlivý mezi národy

24. prosince 1938 jej papež Pius XI. ustanovil biskupem diecéze Alba Iulia. Poté, co vypukla 2. světová válka a Maďarsko zabralo v roce 1940 severní část Sedmihradska, rozhodl se biskup Márton zůstat v centru své diecéze v Alba Iulia v Rumunsku. Přesto se nevzdával duchovní odpovědnosti a péče za obyvatele své diecéze, kteří nyní žili na území Maďarska. Biskup Márton se během války zasloužil za práva pronásledovaných a trpí-

cích. Během své vizitace v Cluji odsoudil ve svém kázání v kostele sv. Michala připravované deportace rumunských a maďarských Židů do koncentračních táborů a krátce nato napsal apelující dopisy maďarské vládě a vedení policie a žádal je o zastavení deportací Židů. Odpovědí na jeho úsilí bylo vyhnaní z města. Za tyto jeho postoje na obranu Židů mu byl posmrtně v roce 1999 udělen komisi při památníku Jad Vašem v Jeruzalémě titul Spravedlivý mezi národy.

Pastýř Sedmihradska ve vězení

Po smrti maďarského primase a ostřihomského arcibiskupa Justiniána Serédiho v roce 1945 chtěl papež Pius XII. ustanovit maďarským primasem Árona Mártona, avšak reakce maďarských komunistů byla zamítavá, proto se jím stal biskup József Mindszenty. Biskup Márton zůstal v čele své diecéze v Sedmihradsku. Po uchopení moci komunisty v Rumunsku v roce 1947 se brzy dostal sedmihradský biskup do konfliktu s tímto režimem. Protestoval proti likvidaci řeckokatolické církve a jejímu nucenému včlenění do pravoslavné církve, odmítl dohodu s komunistickými orgány za cenu omezení svobody Církve a věřících. Rovněž protestoval u předsedy vlády P. Grozy proti pošlapávání práv maďarské menšiny na území Rumunska. Postupně byl izolován, byla proti němu rozpoutána štvavá kampaň v médiích. 21. června 1949 byl biskup Márton zatčen v Bukurešti za zvláštních okolností – předstíráni poruchy vozidla. Během svého pobytu ve vazbě byl postupně vězněn ve věznicích Piteşt, Nagyenyed, Máramarossziget a v Bukurešti. K 25. výročí jeho kněžského svěcení mu papež Pius XII. udělil titul kardinála. V roce 1951 byl biskup Áron odsouzen vojenským tribunálem k doživotnímu trestu odnětí svobody. Ke svému

pobytu ve vězení se ve svých vzpomínkách nerad vracel, ale podle spoluvězňů odmítal jakékoli zvýhodňování pro sebe, byl jejich oporou a vzorem pro mnohé.

V internaci, na svobodě

V roce 1953 po Stalinově smrti a v souvislosti s politickými změnami ve východním bloku i v Rumunsku byl přemístěn z vězení do internace na předměstí Bukurešti, ale nadále izolován od okolního světa. V roce 1955 byl podmínečně propuštěn a rozhodl se pro návrat do své diecéze, kde byl nadšeně přivítán. Krátké svobodné působení bylo po dvou letech ukončeno a až do roku

1967 byl držen ve svém biskupském sídle v internaci. Jeho každodenní život byl kontrolován orgány tajné policie, jeho rozhovory odposlouchávány, jeho pes byl otráven. V listopadu 1967 byl propuštěn na svobodu díky iniciativě rakouského kardinála Königa při jeho návštěvě v Bukurešti. Biskup Márton však toto osvobození přijal pouze pod podmínkou, že jej komunistický režim za to k ničemu nezavazuje a opět se vrátí do čela své diecéze. V 70. letech opakovaně navštívil Řím a setkal se s papežem Pavlem VI. Nadále se dostával do konfliktu s komunistickými orgány kvůli svému postoji k prorežimním „mírovým“ kněžím či duchov-

ním, kterým komunistické úřady bránili ve výkonu jejich úřadu. V 70. letech se zhoršoval jeho zdravotní stav a v důsledku rakoviny prostaty trpěl krutými bolestmi. Proto se rozhodl požádat papeže o uvolnění ze svého úřadu. Jeho žádost vyslyšel v dubnu 1980 papež Jan Pavel II. Pastýř sedmihradské diecéze zemřel v Alba Iulia 29. září 1980.

Vojtěch Vlček

Mgr. Vojtěch Vlček, historik a pedagog, spolupracuje s Českou křesťanskou akademií a Ústavem pro studium totalitních režimů

NENÍ LEPŠÍHO DARU

Kázání kardinála Dominika Duky na Národní pouti rodin

Rodina se vynořuje od počátku naší kulturní historie. Může nám to připomenout i Homér: „Není lepšího daru, než žije-li muž a žena jako jedno tělo a duše v rodinném kruhu.“

Často slyším, proč vy katolíci stále mluvíte o manželství a o rodině. Myslím, že důvodů je k tomu víc než dost. Česká biskupská konference uveřejnila v souvislosti s podzimní biskupskou synodou v Římě *O rodině* aktuální prohlášení, které je na webových stránkách, a tak není nutné ho zde opakovat. Ve své homilii se chci obrátit ke stránkám Knihy knih – Bible. Jak jsme četli v Genesi, člověk se neobjevuje náhodou, má své místo na zemi, a to znamená i ve vesmíru. Přichází na svět v bipolární podobě muže a ženy. Napříč celou Bibli čteme rodokmeny, genealogie. Člověk si je vždy vědom svého otce a matky, tj. rodiny. Nejenom v Bibli, ale v celé iberoamerické společnosti příjmení člověka prozrazuje rodové jméno otce i matky. Tak je tomu i ve východoslovanské tradici. Ve všech kulturách tento fakt potvrzují dynastické genealogie. Na úsvitu naší historie jsou to Bořivoj a Ludmila, kteří jsou v naší kulturní i náboženské historii zastoupeni rovnoprávně. Rodina se vynořuje od po-

čátku naší kulturní historie. Snad nám to může připomenout i Homér: „Není lepšího daru, než žije-li muž a žena jako jedno tělo a duše v rodinném kruhu.“

Útoky na rodinu a manželství

Kde se objevuje útok na rodinu a manželství? Tam, kde je člověk izolován a zotročován. Vzpomínám na jedinečné kázání otce Timothyho Radcliffa v Mexiku, kdy hovořil o osudu černošských otroků v Latinské Americe. Prvním krokem bylo rozbití rodin, tak tomu bylo ve všech totalitách. Nebude jistě bez příčiny, proč v komunistickém *Manifestu* čteme o přežití se a zániku rodiny a o společném vlastnictví žen. Ne, nepřeslechli jste se! A to spolu s likvidací práva rodiny na výchovu, jak to také uskutečňovaly Republiky rad na území Ruska, Maďarska i Slovenska v revolučním závěru první světové války. Tímto způsobem, bez rodiny a manželství, usiloval nacismus o čistotu rasy. Mnohé z těchto idejí o zániku manželství a rodiny jako nefunkční vý-

vojové formy přenesla frankfurtská škola během svého exilu do USA. Tyto a podobné ideje odporující přirozenému vývoji, jako i kulturní a společenské tradici, přicházejí koncem šedesátých let jako sexuální revoluce na starý kontinent, aby rozvrátily stávající mravní a duchovní řád. Toto úsilí však není minulostí!

Křesťanství stojí a padá s pojetím rodiny

Křesťanství stojí a padá s pojetím rodiny. Rodina je prostor pro početí a zrození člověka. Vlastně tak vzniká z manželství rodina. Je místem jeho lidské, duševní a duchovní formace. Rodina je místo, kde jsme poznali lásku. Z lásky a ze setkání muže a ženy jsme přišli na tento svět. Rodina je místem našeho bezpečí, růstu a obdarování. Chceme-li mluvit o Bohu, pak rodina je místem setkání s ním. On je *filantropos*, milující člověk, jak čteme o Vánocích při půlnoční mši svaté z Listu Židům. Rodina je také náročným místem, kde se odpovědnost

snoubí s láskou a láska s pravou svobodou, bez individualistického a hédonistického sobectví.

Slova o matce a otci zazněla z kříže

Jak se nám dal poznat Bůh neviditelný a nepředstavitelný? Ano, nelze jinak odpovědět, než v otevřenosti náruči svého Syna Ježíše Krista.

Současná snaha o odstranění kříže z veřejných prostor v sobě ukrývá nejen popření rodiny, ale popírá skutečné plnohodnotné lidství v lásce, svobodě a důstojnosti. Z kříže přeci zazněla slova o matce a otci. Dokonce v tom pořadí, jak jsme se i my učili oslovovat svou mámu a tátu. Nejprve se Kristus obrací na matku („Ženo, hle tvůj syn!“... a synu, který tu zastupuje lidstvo, světuje matku: „Hle, tvá matka!“ Jan 19,26–27), pak se obrací na otce („Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.“ Lk 23,46).

Tedy spolu s odstraněním kříže jsou odstraňovány i pojmy matka a otec. Jak porozumí člověk této nové společnosti, celé naší kultuře?! Vždyť celý poklad literatury, jak poezie, tak prózy, výtvarného umění, by se stal bez pojmu matka a otec neznámou zemí. Co nám říká moderní současná věda o dítěti, o jeho růstu a formování harmonického člověka? S jakou jasnozřivostí předpověděl ohrožení budoucnosti rodiny Aldous Huxley v románu *Zánik civilizace*. Plánovaný zánik rodiny je větší a bolestnější skutečnost než jakákoli hospodářská krize. Je to jakoby „civilizační nukleární válka“, po které by zůstala společnost ve stadiu Hirošimy po atomovém výbuchu.

Nejzazší meta

Odcizený a životního smyslu zbavený atomizovaný jedinec neprožívá lehkost bytí, ale utíká do iluzí zapomnění a utopí. Snad může takto vyděděným mladým mužům i ženám pomoci výrok či rada Franze Kafky: „Oženit se, založit rodinu, přijmout všechny děti, jež přijdou, zachovat je na tomto nejistém světě, a dokonce, bude-li to možné, je trochu vést, to je podle mého přesvědčení nejzazší meta, jíž může člověk dosáhnout.“ Těm, kteří hledají lásku, by mohla pomoci rada Karla Čapka, aby se někdo

snad nedomníval, že naše řeč je pouhým církevnickým pydepe, tedy: „Láska v manželství a rodičovství je teprve láskou v její celistvosti.“

Potřebujeme restituci manželství a rodiny

Ne, opravdu se nesmíme mýlit, že náš duchovní život a Církev obnoví a posílí tzv. částečné církevní restituce církev-

William Henry Knight: Mladý umělec (1861)
Foto: <http://19thcenturybritpaint.blogspot.cz>

ního majetku, což není nic jiného než postupné ukončení financování provozu církvi státem. My, nejen Církev, či církve, ale celá společnost potřebujeme restituci manželství a rodiny, jinak nám hrozí ne krize, ale pohroma.

Díky všem iniciativám, jak jednotlivcům a hnutím, tak i politikům, kteří usilují o podporu rodiny. Snad je povzbudí

slova autorky *Babičky*: „Zdárná rodina je ten nejkrásnější dar Boží. Já bych ji přirovnala k naladěné lyře: každá struna jiný tón, a přece vspolku nejčistší souhlas.“

Rodina je centrem lásky

Na závěr snad patří slova papeže Františka adresovaná Kongresu o rodině v Panamě z 6. srpna tohoto roku: „I přes její trýznivé problémy a naléhavé potřeby je rodina ‚centrem lásky‘, kde kraluje zákon úcty a sdílení a které je schopno odolat útokům manipulace a vlády světských ‚center moci‘. V rodinném kruhu se člověk přirozeně a harmonicky integruje do lidské skupiny a překonává falešnou opozici mezi jednotlivcem a společností. V lůně rodiny nikdo není skartován: starému člověku i dítěti se dostává přijetí. Kultura setkání a dialogu, otevřenost solidaritě a transcendentu mají v rodině svoji kolébku.“

Doufám, že tato naše úvaha nám dovoluje připomenout i slova Druhého vatikánského koncilu o rodině jako základní buňce společnosti a Církve. Kéž nám v péči o ni pomáhá a za nás se přimlouvá u nebeského Otce matka našeho národa svatá Ludmila a chrání nás Palladium země České Panna Maria. Amen.

Dominik kardinál Duka OP
<http://www.dominikduka.cz>
(Mezititulky redakce)

Modlitby za nejmenší

Rád bych čtenáře *RC Monitoru* opět pozval k účasti v modlitebním hnutí *Modlitby za nejmenší*. Je určeno pro každého, kdo se chce modlit za obnovu kultury života v naší zemi, za odvrácení zla potratů a obrácení těch, kteří se na nich po-

dílejí. V tuto chvíli se s námi modlí více jak dva tisíce lidí z celé České republiky. Kdo se k nám chce přidat, vybere si z níže uvedených možností jednu nebo více a přihlásí se. Obdrží pak poštou zdarma potřebné materiály. V *Duchovní adopci* se zavazujeme po devět měsíců se modlit za záchranu jednoho konkrétního dítěte ohroženého úmyslným zabitím a za jeho rodiče. My toto dítě neznáme, ale věříme, že ho zná náš nebeský Otec. V *Modlitbě za život* se každý modlíme za probuzení svědomí společnosti ohledně zabíjení nenarozených dětí, za uznání práva na život a plnou právní ochranu od početí. *Modlitba svaté Jany Beretta-Molla* je určena (nejen) zdravotníkům. Nese jméno po svaté lékařce a matce, která obětovala svůj život, aby se její dítě mohlo narodit. Modlíme se za zdravotníky a pracovníky ve zdravotnictví. Vždyť na nich spočívá zodpovědnost za mnohé, co se dnes v oblasti ochrany života děje. Podrobnější informace naleznete na www.modlitbyzanejmensi.cz nebo vám je můžeme poslat poštou: Jiří Korda, ŘK farnost, Ve Lhotce 330/36, 142 00 Praha 4.

P. Jiří Korda, koordinátor Modliteb za nejmenší

POHLED NA LITURGII

Od osvícenství k romantismu

Teoretické problémy

Pokusy představitelů umírněného osvícenství definovat *via media* mezi bezvýhradným osvícenstvím a zděděnou katolickou praxí je donutily utkat se s některými důležitými teoretickými problémy. Nejvýznamnější z nich byla otázka: Je liturgie primárně latreutická, zabývající se klaněním Bohu, nebo je na prvním místě a především didaktická či poučná, vědomý nástroj poučování jednotlivců a budování společenství? To je problém, k němuž se vrátíme i my, neboť způsob, jak jsou tyto cíle spolu vzájemně spojeny, je pro hodnocení liturgické reformy klíčový. Jakmile se sníží význam latreutického charakteru liturgie, na niž se nyní pohlíží jako na nástroj poučení, pak poučení, které předává, nebo řekněme které předává její *celebrant*, když pozměňuje rituál, přestává být mystagogické a stává se banálním. Stejně tak smysl pro společenství, který nevyrůstá z rituálního slavení bohoslužby, ale je zaměřen sám na sebe a pro sebe, se brzy začne jevit jako pomíjivý, povrchní nebo obojí a následně se stává zdrojem frustrace.

Hledání střední cesty umírněnými osvícenci vedlo i k vznášení dalších otázek. Například jak je třeba hodnotit relativní cenu vnější a vnitřní účasti? Georg Ludwig Karl Kopp ve svém díle *Die katholische Kirche*, které vyšlo v Míšni roku 1830, pohlížel na vnější konání bohoslužby nejen jako na správné vyjádření vnitřní bohopocty, ale také jako na prostředek jejího oživení, což je důležitá nuance, která ve skutečnosti uznává vnitřní bohopoctu za důležitější z těchto dvou dimenzí. Další důležitou otázkou bylo, jak posuzovat relativní role či příslušný význam národního a posvátného jazyka. Celkem vzato, jestliže ve prospěch zachování latiny se přísně liturgickými termíny argu-

Moderní osvícenství bylo postupně nahrazováno romantickým obrozením. Jak se tento vývoj promítl do liturgického života a pojetí liturgie?

mentovalo nevalně (například tvrzením, že jinak by ji kněží přestali studovat), obhajobu národního jazyka kazilo pronikání argumentů vycházejících z naturalismu, obvykle kvazinacionalistického typu. Franz Xavier Schmid ve své *Liturgik der christkatholischen Religion*, která vyšla v Pasově v letech 1832–1833, typicky

Foto: Flickr, Catholic Church England and Wales
© Mazur/catholicnews.org.uk (CC BY-NC-SA 2.0)

navrhoval kombinaci latiny a němčiny, latinu pro mešní ordinarium a němčinu pro proprium. Schmid také – prorocky! – chtěl obnovení průvodu s obětními dary, koncelebrace, přijímání v rámci mše s výjimkou nemocných, přijímání z kalicha pro ty laiky, kteří si to přejí, a reformu breviáře, která by osekala nehistorické prvky a zlepšila výběr patristických čtení.

Praktická opatření

Nebylo by namístě si myslet, že liturgické ideály osvícenství byly zcela náboženstvím na papíře. Některé německé die-

céze – Míšeň (starobylé sídlo primase), Kostnice, Rottenburg – jim projevovaly přinejmenším symbolické sympatie prostřednictvím opatření, která podporovala *vernünftige Katholiker*, „racionální katolíky“. Tak v roce 1785 míšeňský arcibiskup zakázal zvyk pozvedat dřevěné zobrazení Krista o svátku Nanebevstoupení Páně a vypouštění holubice o Letnicích; v roce 1860 kostnický biskup nahradil všechny modlitební knihy, které používala bratrstva, jen knihou evangelií; a v roce 1837 nové rottenburgské *Rituale* vyžadovalo odstranění všech rouchy opatřených zobrazení světců.

Pohyb dvěma směry

Jak upozorňuje Trapp, umírněné osvícenství – a zde skutečně je předchůdcem Druhého vatikánského koncilu – se pokoušelo pohybovat dvěma směry zároveň: ke křesťanskému starověku (*ressourcement*) a k uspokojování moderních potřeb (*aggiornamento*). Jeho plány však nikdy nebyly uvedeny do praxe v míře dostačující k tomu, aby se ukázalo, že tyto dva směry si někdy mohou vzájemně odporovat, a že pokud k tomu dojde, je síla *Zeitgeist*, *ducha doby*, taková, že téměř jistě prohraje *ressourcement*.

Romantické obrození

Jeden důležitý důvod, proč moderní osvícenství nedosáhlo víc, spočívá v tom, že bylo stále rychleji nahrazováno romantickým obrozením, které mělo velmi odlišný program.¹ V jednom ohledu si umírnění reformátoři vykopali vlastní hrob: tím, že se pokoušeli upozorňovat radikální osvícence na hodnotu a krásu dosavadní liturgie, připravovali cestu těm, kteří považovali liturgickou obnovu v zásadě za věc plnější, zbožnější a angažovanější odpovědi na to, co je zde, v platných

Foto: Flickr, Catholic Church England and Vales © Mazur/catholicnews.org.uk (CC BY-NC-SA 2.0)

knihách a obřadech, spíš než za vytváření *ex novo* nebo aspoň kříšení prvotních forem. Znovuobjevení inspirativní povahy církevního roku na konci preromantického období, cyklů svátků a postů, obřadů obklopujících svátosti jako něčeho, co dokáže nádherně pohnout lidské srdce, aby do něho mohla proudit úcta a rozjímání, to vše v kombinaci s širšími posuny citlivosti evropské kultury vysvětluje nové klima v Církvi od 30. let 19. století. Nastal věk romantismu.

Pozitivní rys romantismu

Pozitivním rysem romantismu pro náš předmět zájmu je tedy citlivost vůči významu a kráse dosavadní liturgie, citlivost, jíž se některým pozdějším liturgickým reformátorům více než nedostávalo.

Negativní rysy

Raný romantismus svým zacházením s těmito věcmi však pozdější Církvi zanechal stejně smíšené dědictví jako osvícenství, i když jiným způsobem.² Jestliže osvícenství proniklo do myšlenkového proudu praktických liturgistů tak rozporuplnými pojmy jako didaktismus, naturalismus, budování společenství, antidevocionalismus a žádoucnost zjednodušení jen pro zjednodušení samo, raný romantismus přispěl tak zhoubnými představami, jako je zbožnost bez dogma-

tu, vyjádření myšlenky, že člověk je *Gefühlswesen* (doopravdy záleží jen na pociťtech), subjektivismus jiného druhu, než byl ten osvícenský, a nenasytnější, neboť kvůli produkci romantického ega se může všechno a cokoli; přístup k symbolismu, který byl spíše estétský než upřímně církevní; a nadšení pro přírodu vesmíru

Pozdní romantismus připomněl, že zásadní je vědomí závislosti na tom, co je věčné a nekonečné, tedy zaměřenost k Bohu.

(*Naturschwärmerei*), jehož konečným pozdním plodem bude spiritualita „zaměřená na stvoření“ 80. let 20. století.

Vliv na pojetí liturgie

Přesto raný romantismus svým obratem ke středověku spíše než ke starověku vykompenzoval nedostatek osvícenského uvažování o liturgii – neboť, jak jsme již uvedli, nemůžeme trvale dovolit rozvoj učení a přitom nedovolit, aby rozvoj liturgického života pokročil dál než do patristického období. A pozdější romantismus napomohl liturgickému životu a reflexi mnohem zásadněji, zejména dvěma způsoby. Především vyzrálý romantismus

pomohl liturgickým záležitostem tím, že znovu získal smysl pro skutečnost, že zásadní k tomu, aby byl člověk křesťanem, ale i člověkem, je vědomí závislosti na tom, co je věčné a nekonečné, nová zaměřenost k Bohu oproti antropocentristu jak osvícenství, tak – v jiné formě – raného romantismu. A za druhé, pozdější romantismus přispěl k lepšímu pochopení Církve jako živého společenství, společenství, které žije díky vitalitě tradice s její nadpřirozenou, život proměňující mocí, *nikoli* díky puntičkářské či periodické rekonstrukci jako etické společenství, jemuž se nařizuje naturalistická vlídnost pomocí mravního napomínání tady a teď. Neméně díky politickému romantismu došlo jinými slovy ke znovuoobjevení Církve, která přináší liturgii a jejíž život dochází v liturgii svého vyjádření. Když se liturgie pokládá za vyjádření Církve (což je samo dokonale legitimní posun), všechno závisí na tom, jaká doktrína Církve se předpokládá. Teologové romantického období, na rozdíl od řady svých následovníků z konce 20. století, předpokládali vysokou eklesiologii *Gesamtkirche*, „totální Církve“, totální jak v prostoru, tak v čase, v jejíž jednotě jsou uzdraveny všechny lidské rozkoly a v níž všechny autentické touhy lidského srdce nacházejí uspokojení a pokoj. Tito teologové obnovili pavlovský a patristický pohled na Církve jako mystické tělo Kristovo a považují ji za zprostředkovatelku milosti, přičemž liturgie je objektivním prostředkem jejího zprostředkovatelského díla.

Postoj liturgických teologů

Liturgií teologové takto ovlivnění pozdním romantismem a těsně spojením s obnovou eklesiologie se celkem vzato požadavky na liturgickou reformu příliš nezabývali, což jsem na počátku nazval politickou stránkou liturgického hnutí. Je třeba mít na paměti, že znalosti – dokonce ani velké znalosti – liturgických forem a jejich historie nutně nevedou k zájmu o revizi liturgie, stejně jako velké oblasti neznalostí dějin liturgie nebrání lidem v tom, aby se představovali jako proroci liturgické reformy. Tento bod neúmyslně podtrhuje jedna historka v pamětech Doma Botta, která se týká Msgr. Michela Andrieua, editora *Ordines romani*

a raného pontifikátu, vědce, jehož práce zůstává klíčovou pro rekonstrukci prvotního římského ritu.³ V roce 1952, v předvečer liturgické konference na alsaském poutním místě Mont-Sainte-Odile, když k jednomu štrasburskému hotelu přijel konvoj taxíků, aby odvezly účastníky na místo konání, odjely bez něho. Právě zjistil, že cílem konference je reforma mše na pastoračních základech! Botte nazývá jeho postoj „alergií“, ale zároveň ho velkoryse chválí jako „le meilleur historien de la liturgie romaine“, „nejlepšího historika římské liturgie“.⁴

I když někteří teologové, například Johann Michael Sailer z Landshutu, kteří v sobě dokázali překlenout propast mezi zmírněnými osvícenskými názory a romantickou citlivostí, nadále naléhali na mírnou reformu misálu a breviáře s určitým omezením kultu svatých v obou a větší konzistentností biblických

čení, poučili se z chyb katolického osvědčení. Jak napsal Sailer:

Vím, že je neporovnatelně lepší dýchat literu a ducha dosavadní liturgie, jak disciplinovaný klerik může a má, než oceňovat svévolná, vzájemně protikladná zdokonalení liturgie jednotlivci, která nakonec vedou jen k naprosté liturgické anarchii a spíše než že by vylepšovaly literu západních hledišek, ničí podstatu a ducha celé věci.⁵

Aidan Nichols OP

z knihy *Looking at the Liturgy: A Critical*

View of Its Contemporary Form

Přeložila Lucie Cekotová

(Redakčně upraveno, mezititulky redakce)

vydal Ignatius Press

<http://www.ignatius.com>

Fr. Aidan Nichols OP (*1948), dominikánský kněz a teolog, působil na univerzitách v Oxfordu, Edinburghu, Cambridge a na Angelicu v Římě

Poznámky

¹ Pokud jde o tento přechod, co se katolicismu týče, je stále cenný W. Maurer, *Aufklärung, Idealismus und Restauration* (Giessen 1930).

² A. L. Mayer, „Liturgie, Romantik und Restauration,“ *Jahrbuch für Liturgiewissenschaft* 10 (1930): 77–141; idem, *Die Liturgie in der europäischen Geistesgeschichte* (Darmstadt 1971).

³ M. Andrieu, *Les „Ordines romani“ du Haut Moyen Age*, 5 sv. (Louvain 1931–1961); idem, *Le Pontifical romain au Moyen Age*, 4 sv. (Řím 1938–1941).

⁴ Botte, *Mouvement liturgique*, 105.

⁵ J. M. Sailer, *Pastoraltheologie* (Munich 1788), 2:308.

MĚSÍC NA VÝCHODNÍ UKRAJINĚ – PŮL ROKU OD MAJDANU

S odstupem času je na místě položit si otázku, zda události na Majdanu měly pro budoucnost Ukrajiny skutečně pozitivní roli.

Před nedávnem jsem se vrátil z východní Ukrajiny. Pobyl jsem zde měsíc v různých regionech, převážně v těch, kde podle našich médií měla probíhat válka či jiné nepokoje. Město Nikolajev, 500 tisíc obyvatel, zhruba 120 km východně od Oděsy. Do roku 1990 se jednalo o zcela uzavřenou oblast, kam se nejen nikdo z cizinců, ale ani z ostatních obyvatel Sovětského svazu neměl šanci dostat. Vyráběly se zde jaderné ponorky a jiná námořní vojenská technika. V současné době jedna ze sfér zájmu proruských demonstrantů.

8. duben 2014. Městem projíždí tři autobusy označené směrovkou Kišinev – Soči, které tudy jezdí každý den. Vyskáčou z nich desítky po zuby ozbrojených chlapů, kteří obsazují budovu oblastní administrativy. Policie nemá šanci a raději v zájmu zabránit krveprolití ani nezasahuje.

Čeká se na podporu ze strany místních lidí. Před oblastní administrativu však přichází jen hrstka demonstrantů, převážně zaplacených nebo přivezených odjinud. Revoluce tady nemá šanci na úspěch, tudíž po třech dnech chlapi znovu nasedají do autobusů a z Nikolajeva odjíždí.

Totální politická apatie

V Nikolajevě žije asi 15 % Rusů. Zbytek jsou Ukrajinci, kteří však stejně jako všichni na východě mluví rusky. Úřední nápisy jsou v ukrajinštině, což je zhruba tak všechno, s čím se v ukrajinském jazyce můžete v tomto regionu setkat. Vzhledem k chápání souvislostí, které nám jsou předkládány sdělovacími prostředky, by se dalo očekávat, že východní Ukrajina, která je výhradně ruskojazyčná, bude mít snahu o připojení k Rusku. Není tomu tak.

Obecnou vlastností Ukrajinců ve všech regionech je totální politická apatie. Lidé zde sice chodí k volbám v poměrně hojném počtu, hází však hlas straně, která z jejich pohledu přinese zemi „stabilitu“. V minulosti to byla Strana regionů, nyní by se dalo čekat, že to bude Rusko, které konečně přivede tuto oblast k vytožené prosperitě a lepšímu životu. Lidé na východní Ukrajině nechtějí změny ve vztahu k větší míře demokracie či snad větší spolupráci s Evropskou unií, současně se však cítí jako Ukrajinci, kteří si přejí především stabilitu a klid na svůj každodenní život. Stejně tak je tomu ve většině oblastí východní Ukrajiny, v Oděse, Chersonu, Záporoží či Charkově. Všichni zde mluví výhradně rusky, k Rusku se však připojovat nechce téměř nikdo.

Dodávky vody lidem na Ukrajině. Foto: <http://svet.charita.cz>

Doněcká, Luhanská, částečně i Charvovská oblast, to je trochu něco jiného. Tyto oblasti, které spojuje Donbas jako průmyslové centrum východu a největší zaměstnavatel v regionu, sousedí přímo z Ruskem a rodiny místních lidí jsou s Ruskem přímo provázané. Lidé sledují ruské kanály, do Ruska pravidelně jezdí za prací, za svými rodinami a vidí život v této zemi. A vidí taktéž, že Rusko jde rok od roku ekonomicky nahoru. Země, kde jsou výplaty ve městech srovnatelné či dokonce vyšší než v České republice, působí vzhledem k Ukrajině, 20 let stagnující na zhruba stejné úrovni, jako ekonomický zázrak. Do toho potom některé ne obzvlášť šťastné výroky ze strany ukrajinských vládních představitelů ve vztahu k ruskojazyčným obyvatelům a je jasné, že separatisti zde budou mít lepší živnou půdu oproti jiným východoukrajinským oblastem.

Dezinformace o separatistech

Kolem separatistů koluje v našich sdělovacích prostředcích řada různých dezinformací. Údajně se jedná výhradně o Rusy, Čečence či jiné žoldáky, kteří na Ukrajinu přijeli válčit a nemají podporu místních obyvatel. Prvně je potřeba říct, že obyvatelé Doněcké a Luhanské oblasti skutečně Ukrajinu a její novou vládu, částečně i vlivem masivní proruské propagandy, v lásce nemají. Že by však jen tak z ničeho nic vzali do ruky

zbraně a usilovali o odtržení, to tak úplně k místní povaze nesedí. Na východní Ukrajině vám každý zde žijící člověk potvrdí, že povstalci v Doněcké a Luhanské oblasti jsou z 90 % místní lidé, kteří však za své válčení pobírají peníze. Jestli je to od Ruska, od klanu bývalého prezidenta Janukovyče nebo od jiných místních oligarchů, to asi nikdo úplně neví. Pravdou

Ukrajinci netouží po větší míře demokracie či spolupráce s EU. Přejí si především stabilitu a klid na svůj každodenní život.

však je, že se k těmto separatistům přidala nemalá část příslušníků ukrajinské armády či tajných služeb, kteří se vlivem masivních čistek po pádu prezidenta Janukovyče stali „nepotřební“ a „nedůvěryhodní“. Jaká je úloha Ruska v celém konfliktu, je taktéž hodně spekulativní, ovšem určitě není tak velká, jak se dovídáme z různých prozápadně orientovaných zdrojů. Rozhodně však není zanedbatelná, jak se nám snaží vtlačit na mysl různé prorusky pišící internetové zdroje, jejichž míra propagandy a nevyváženosti (neříkám, že by v některých věcech občas neměly pravdu) má za následek to, že jsou pro normálně smýšlejícího člověka naprosto nedůvěryhodné.

Je jasné, že Rusko dodává separatistům řídicí důstojníky se zkušenostmi s bojem, kteří mají potřebné know-how. Jestli jim dodává i vojenskou techniku v takové míře, jak je nám předkládáno, to bych si nebyl úplně jistý. V dnešní době, kdy je každý metr čtvereční mapován satelity, které dokážou přečíst novinový nadpis, by dle mého názoru nebylo tak složité vyfotit údajné kolony ruské techniky proudící přes hranici na Ukrajinu.

Další stranou mince je ovšem ukrajinská propaganda, která si s tou proruskou v ničem nezadá. Masírování obyvatelstva informacemi o východoukrajinských „terroristech“ dosahuje mnohdy obudných rozměrů a má za následek ještě větší naštvanost zbytku Ukrajinců, převážně těch žijících na západě. Nikde se samozřejmě nezmiňuje neschopnost válčení ukrajinské armády, která se v útocích proti povstalcům omezuje na masivní letecké údery, jež jsou sice účinné, avšak zemře při nich poměrně vysoký počet civilistů, jejichž rodinní příslušníci pak slouží jako další příliv do řad místních separatistů. Míra rozdělení země se tak čím dál zvětšuje, a i kdyby se ukrajinské armádě podařilo separatisty porazit, rozhořčení a nesouhlas obyvatel na Donbasu se jen tak smazat nepodaří.

Strašení fašismem

Dalším oblíbeným slovem, které je v souvislosti s Ukrajinou skloňováno, je „fašismus“. Rusko v tomto ohledu ví, co dělá, jelikož na východní Ukrajině jsou útrapy z 2. světové války vryty do paměti mnoha generací a strašení „fašistickou“ vládou v Kyjevě nese své plody. Je pravdou, že západní Ukrajinci, především ti z Lvovské, Lucské a Rovenské oblasti, mají rádi Stepana Banderu a považují ho za národního hrdinu. Bandera za dobu svého působení sice v závěru 2. světové války s nacisty kolaboroval, především však jako předseda Organizace ukrajinských nacionalistů bojoval za nezávislost Ukrajiny jako takové. Do roku 1944 byl dokonce vězněn v koncentračním táboře, tudíž paušalizovat, že jeho obdivovatelé jsou automaticky fašisty, není zcela na místě. Například tolik skloňovaná organizace Pravý sektor sice sehrála v nepokojích na Majdanu klíčovou roli, její podpora

mezi řadovými Ukrajinci je však naprosto mizivá (např. v nedávných komunálních volbách v Kyjevě získala necelých 1 % hlasů). Ruská propaganda současně nafukuje a přeceňuje roli Pravého sektoru, když na počátku ozbrojených nepokojů obyvatelům Doněcké a Luhanské oblasti masírovala do hlav, že tisíce jejich přívrženců se chystají přijet do těchto oblastí a nastolit zde „pořádek“. A obyvatelé těchto oblastí, kteří před bombardováním uprchli do Ruska a se kterými jsem měl možnost mluvit, opravdu zarytě věří tomu, že ukrajinská vláda jsou jen fašisti a Pravý sektor se chystá na východní Ukrajině provádět genocidy. Přesně jako bych slyšel hlavní ruský zpravodajský kanál.

Absence pravdivých informací

Občanská válka na východě Ukrajiny má prozatím jediný konkrétní výsledek, a to je absence jakéhokoli pravdivého a nestranného informování. Obyvatelé Ukrajiny jsou masírováni buď výhradně jedním či naprosto opačným tokem informací. To přispívá k ještě většímu

rozevírání nůžek, které může přerůst v mnohem větší konflikt než ten, který se odehrává na východě Ukrajiny a je omezen zhruba na rozlohu našeho Jihomoravského kraje.

Nad propastí bankrotu

S odstupem času je taktéž na místě položit si otázku, jestli události na Majdanu, kde jedním z cílů bylo omezit moc oligarchů, měly pro budoucnost Ukrajiny skutečně pozitivní roli. Prozatím to totiž vypadá tak, že jeden velký klan (Janukovyčův) odešel, aby byla posílena role menších oligarchických klanů v jednotlivých regionech. Hřivna během půl roku oslabila více než o 35 %, současná „proreformní“ vláda se před schválením klíčových protikorupčních zákonů raději sama rozpustila. Ukrajina mezitím ztratila Krym a mezi některými východními regiony a zbytkem vyrostla vysoká ideologická propast. Půjčkou ze strany MMF jsou z velké míry spláceny náklady na občanskou válku a Ukrajina opět stojí nad propastí naprostého bankrotu.

Vzrůst vlivu oligarchů

A ukrajinští oligarchové? Ti se výměnou za beztrčnost přidali na stranu ukrajinské vlády, která je jim zavázaná, že v jiných regionech (Charkov, Oděsa) nedošlo k tomu, k čemu v Doněcku a Luhansku (například v Charkově oligarcha židovského původu Ghenadiy Kernes, jinak platící na Majdanu projanukovyčovy provokátory, místní separatisty jednoduše přeplatil). Role oligarchů na Ukrajině významně vzrostla, což bude mít za následek skutečnost, že ve vztahu k běžným lidem se na Ukrajině jen stěží něco změní. A byl bych strašně rád, kdybych si za rok přečetl tento článek a mohl říct, že jsem neměl pravdu.

Petr Jurčík

<http://petrjurcik.blog.idnes.cz>

(Mezitimulky redakce)

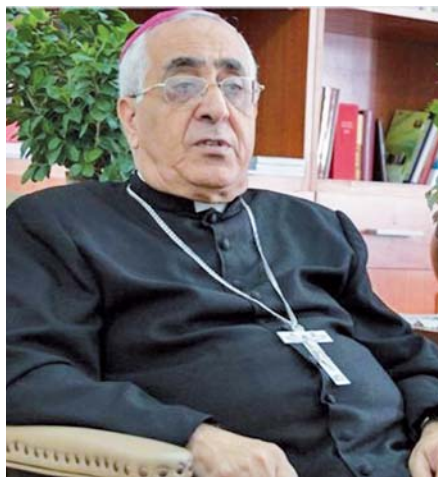

Ing. Petr Jurčík, předseda Mladých křesťanských demokratů

ZAČALO TO ŠÁTKY

Rozhovor se světícím biskupem Ammánu Marúnem Lahhamem

Katolický světící biskup Ammánu Marún Elias Lahham označil současnou situaci za nejtemnější kapitolu v dějinách křesťanů na Blízkém východě.

Mons. Marún Lahham. Foto: A. Krogmann, <http://www.kipa-apic.ch>

Pane biskupe, jak byste hodnotil momentální situaci?

Blízký východ hoří, s výjimkou Jordánska. V Gaze je teď příměří, doufám, že vydrží, ale všude jinde je válka a krveprolévání. Křesťané jsou pronásledováni a zabíjeni, podobně jezidové a ne-sunnitští muslimové. Musejí konvertovat nebo utéci – to v minulosti nebylo. My tu žijeme společně s muslimy přes 14 století, ale takovou situaci jsme nezažili.

Kdo nebo co stojí za tím násilím?

To je otázka. Odkud bere „islámský stát“ peníze a zbraně?

Nejen zbraně a peníze: odkud se najednou bere ta ideologie, když tady muslimové a křesťané žili společně přes 1 400 let?

To nepřišlo najednou. Od iránské revoluce v sedmdesátých letech jsme pozorovali určité islámské probuzení, ale nijak přehnané. Začalo to šátky. Za našeho dětství neexistovaly. Vrátily se v sedmdesátých letech. Ti lidé chtějí zpátky něco, co podle mého soudu nemá islámské kořeny. Je to politická záležitost pod rouškou náboženství.

Co se dá dělat proti „islámskému státu“?

Zastavit! Zastavit, za každou cenu! Musíme zastavit přísun peněz a dodávky zbra-

ní a musíme bojovat. Dále: Evropa musí zabránit svým občanům, aby bojovali za ISIS. Už mnoho Evropanů se k ISIS připojilo.

Patří pronásledování křesťanů podstatně k „islámskému státu“?

Ano. Ovšem platí, že když křesťané na Blízkém východě trpí, pak proto, že trpí všichni. Válka v Sýrii probíhala léta, než přišel ISIS. Křesťané trpěli, protože byli Syřané, ne kvůli náboženství. S vystoupením ISIS se stali křesťané cílem kvůli svému náboženství.

Bude Jordánsko schopno i nadále přijímat uprchlíky?

Ano i ne. Ano, protože musí. Je to jediná země, kde je klid. A pohostinství je jedna z našich hodnot. Nemůžeme před našimi bratry zabouchnout dveře. Také proto, že jsme na uprchlíky dostali velkou pomoc z celého světa. I Církev velmi pomáhá prostřednictvím Charity: ta odvádí skvělou práci pro uprchlíky ze Sýrie i z Iráku. To je pozitivní stránka věci. Rubem ovšem je, že Jordánsko je chudá země. Není tu potřebná infrastruktura, abychom zvládali nouzové situace. Jordánsko je především chudé na vodu, je už těžké obstarat vodu pro všechny Jordánce. A teď máme k šesti milionům Jordánců ještě tři miliony uprchlíků.

Jak pomáhá Církev?

Církev v Jordánsku pracuje na dvou úrovních. Některé naše farnosti otevřely dveře uprchlíkům, i naše školy, aby děti neztratily dva nebo tři roky školní docházky. Především ale spolupracuje

Iráčtí uprchlíci. Foto: Najeeb Michael OP

Je třeba vytvořit pro křesťany dobré podmínky, aby mohli vést normální život tam, odkud pocházejí.

me s mezinárodní Charitou, která umí pomoci statisícům lidí. Bez její pomoci bychom to nezvládali.

Pomáháte speciálně křesťanům?

Ne, jak bychom mohli? Máme 1,5 milionu uprchlíků ze Sýrie, z toho jen 30 tisíc křesťanů. Většina uprchlíků přichází

z jižní Sýrie, to je tradičně muslimská oblast a jedna z nejchudších.

S Irákem je to ale jiný příběh...

S Irákem jsou to dva příběhy. První je starší a vztahuje se k americké invazi v roce 2003, po níž jsme přijali 300 tisíc iráckých uprchlíků. Dnešní situace souvisí s vystoupením „islámského státu“ v Sýrii a Iráku. Křesťané v Iráku, zvláště na severu, nemají kam jít, stejně tak jezídové a šíité. Jordánský král proto nařídil, abychom do Jordánska přijali tisíc iráckých křesťanů. Zřídili jsme pro ně přijímací centra a doufáme, že dostanou víza do jiných států.

Takže vy zastáváte jiný postoj než vaši spolubratři v úřadu, kteří prosí Evropu, aby křesťanům pomohla odejít...

Ne, já říkám totéž. Řešení pro arabské křesťany není v tom, že budou žít ve Francii nebo v Itálii. Bůh je stvořil jako křesťany v arabských zemích, takže své svědectví musejí skládat zde. Ale Iráčané, kteří teď přišli z Mosúlu, ztratili všechno kromě své víry. V takto extrémních případech nemůžeme říci – musíte tu zůstat. Řešení pro křesťany je vytvořit pro ně dobré životní podmínky, aby mohli vést normální život tam, odkud pocházejí.

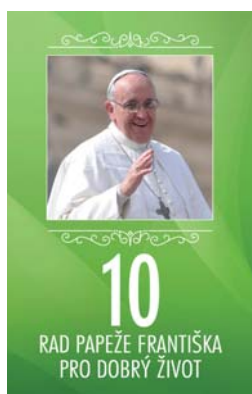
Podle agentury KNA, kráceno
Z němčiny přeložila –mf–

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1, tel.: 224 818 757, mobil 733 755 999

on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, e-mail: objednavky@paulinky.cz

Jan Dobraczynski: Boží přítelkyně. Příběh o Terezii z Ávily

Čtenář se dozví nejen o zakladatelském díle této světice, ale také o její rodině, charakteru a lidech, kteří jí byli blízcí, včetně svatého Jana od Kříže. Zkušený autor vystihuje i politickou a náboženskou situaci Španělska 16. století. *Váz., 296 str., 285 Kč*

10 rad papeže Františka pro dobrý život

Argentinský časopis Clarín se obrátil na papeže Františka s otázkou, zda existuje nějaký návod na šťastný život. V neformálním rozhovoru Svatý otec odpověděl, že takový recept nezná, ale zmínil deset rad či principů, které jsou základem vyrovnaného života. *Brož., kapesní formát, s fotografiemi, 35 Kč*

Dary Ducha svatého

Nové záložky. Každá z nich obsahuje úryvek z papežovy homilie o každém z darů, biblické úryvky a z druhé strany modlitbu. Je vydána i záložka, která shrnuje všechny dary. *Lze zakoupit jako set (8 ks) nebo jednotlivě, 4 Kč*

Jak to vidí Roman Joch

Muži a ženy – rovnost v důstojnosti, nikoli stejnost a zaměnitelnost

Ve správně uspořádané *polis* není hlavní referenční jednotkou vykořeněný, atomizovaný jednotlivec, nýbrž rodina. Politická válka za stejnost mužů a žen je válkou proti lidské přirozenosti.

Rovnostářští fanatici nechápu, že i když muži i ženy jsou si plně rovni v důstojnosti, nejsou stejní, identičtí, a proto taky nikoli plně zaměnitelní. Nechápu, že lidská identita, lidská bytost, existuje ve dvou modech daných přirozeností, mužském a ženském; z čehož plyne, že muži a ženy nemají nutně statisticky stejné zájmy, preference, inklinace, společenské role a chování.

To rovnostářskou ideologií zfanatizovaní aktivisté nechápu, a proto chtějí donucovací mocí státu mužům a ženám vnutit, naoktrojovat stejnost.

Jedním z jejich projevů má být rovné, stejné zastoupení mužů a žen v politických volených institucích, v podobě tzv. kvót na kandidátkách. Přitom tento nápad jde proti samotnému principu parlamentní demokracie, jež je založena na svobodné soutěži stran, právu lidí se do stran sdružovat svobodně a právu voličů volit kandidátku jakoukoli, ať už je plně mužská, plně ženská či smíšená.

Ministr Dienstbier si dokonce pohrává s myšlenkou, že strany, jež by na kandidátkách měly méně než 40 % osob opačného pohlaví, by za získané hlasy obdržely nižší státní příspěvek. A nevádí mu, že tento nápad je flagrantně protiústavní, neboť ruší rovnost všech odevzdaných hlasů.

Rovnostáře ani náhodou nenapadne, že muži a ženy mohou mít trochu odlišné preference; že tolik žen netouží být v politice a místo celkem opovrhovaného povolání političky preferují mnohem více společensky ceněné a vlivnější povolání např. dětské lékařky.

Další z podob rovnostářství je mantra „stejný plat za stejnou práci“ mezi muži a ženami. Tvrdí se nám, že ženy dostávají za stejnou práci nižší mzdu než muži, a to je prý špatné.

Jaká je pravda? Ženy jako celek mají nižší příjmy než muži jako celek; to proto, že ženy více než muži pracují na nižší než plné úvazky; a taky více pracují v profesích s nižšími příjmy. Když se však podíváme na jednotlivé profese, vidíme, že platy mužů a žen se uvnitř nich příliš neliší.

V státní sféře jsou platy tabulkové, a tudíž mezi ženami a muži naprosto rovné. Ve sféře soukromé jsou platy dané vzájemnou dohodou zaměstnavatele a zaměstnance či zaměstnankyně. Tady mají ženy v průměru nižší platy než muži, ale pro to existuje objektivní důvod, daný samotnou lidskou přirozeností: biologií a fyziologií člověka.

Na vzniku nové lidské bytosti, dítěte, se stejnou mírou podílejí muži i ženy,

otec i matka. Plození potomka je společná, rovná aktivita.

Ale momentem zplození vstupuje do života nestejnost, nerovnost: to žena, nikoli muž, dítě devět měsíců ve svém lůně nosí. To žena, nikoli muž, dítě rodí. A žena, nikoli muž, o novorozence primárně pečuje.

Žena se v tomto období svého života samozřejmě nemůže naplno věnovat zaměstnání, neboť má práci odpovědnější a náročnější – na „plný úvazek“ čtyřicet hodin denně. A proto si zaslouží speciální ochranu.

Nejde o to, aby ženy i muži měli rovné, stejné platy, ale jde o to, aby muž, když je jeho žena doma s malým dítětem, vydělával dost na to, aby uživil celou svou rodinu.

Nejde o to, aby muži i ženy dogmaticky měli stejné, rovné platy, ale jde o to, aby rodiny jako celek měly příjmy dostatečně vysoké na uživení všech svých členů.

Jak už věděli moudří lidé všech dob a věků, ve správně uspořádané *polis* hlavní referenční jednotkou není vykořeněný, atomizovaný jednotlivec, nýbrž rodina.

Politická válka za stejnost mužů a žen je válkou proti lidské přirozenosti.

MUDr. Roman Joch
ředitel Občanského institutu

NEJMENŠÍ Z NÁS. Konference o právní ochraně osob před narozením

Brno 16. října 2014

Spolek Nejmenší z nás ve spolupráci s Hnutím Pro život ČR, Centrem naděje a pomoci a Společností pro bioetiku srdečně zve všechny zájemce z řad odborné i laické veřejnosti na III. ročník interdisciplinární konference Nejmenší z nás: Právní ochrana osob před narozením, která se uskuteční ve čtvrtek 16. října 2014 v Brně. Konference se koná pod záštitou místopředsedy vlády pro vědu, výzkum a inovace MVDr. Pavla Bělobrádka, Ph.D., MPA, a děkana Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze ThLic. Prokopa Brože, Th.D., a s podporou děkana Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích doc. Tomáše Machuly, Ph.D., Th.D. Přihlašovací formulář spolu s dalšími informacemi naleznete na stránkách <http://nejmensiznas.cz>. Konference není spojena s poplatkem. Registrovaný účastník bude mít možnost zakoupení konferenčního sborníku se slevou.

Nejmenší z nás, spolek, <http://nejmensiznas.cz>

Letem světem

Realitu si vůbec nedokážeme představit či skutečně přiblížit. Musí to být čirá hrůza. Modlíte se? – Radikálové, kteří na obsazeném území Iráku a Sýrie vyhlásili kalifát, proměnili celé oblasti v „popravčí pole prosáklá krví“. Za poslední tři měsíce muselo z domovů uprchnout 830 tisíc lidí. „Přeživší Salem, který se dokázal ukrýt a přežít poblíž místa masakru 12 dní, popsal hrůzy naslouchání výkřikům bolesti těch, kdo byli raněni. „Někteří se nemohli hýbat a zachránit se, leželi tam v mukách a čekali na smrt. Zemřeli strašlivou smrtí. Já jsem se zvládl odplazit pryč, zachránil mě souseď, muslim. Riskoval tím svůj život – je pro mě víc než bratr,“ uvedla Amnesty International v čerstvé zprávě z daných oblastí... A *Aktuálně.cz* uvádí svědectví o 13letém syrském chlapci také toto: „Měl by si hrát s kamarády na hřišti. Místo toho ale nosí černou kuklu a krčí se na prázdné ulici. Drobné ruce má zatáté kolem AK-47, začíná stanice CNN svědectví, které jí poskytl syrský chlapec. Americká televize mu říká Mohamed a je prý jedním z mnoha hochů, kteří se v Sýrii zúčastnili dětského tábora sunnitských radikálů z Islámského státu.“

„Křesťanství stojí a padá s pojetím rodiny. Rodina je prostor pro početí a zrození člověka. Vlastně tak vzniká z manželství rodina. Je místem jeho lidské, duševní

a duchovní formace. Rodina je místo, kde jsme poznali lásku. Z lásky a ze setkání muže a ženy jsme přišli na tento svět. Rodina je místem našeho bezpečí, růstu a obdarování. Chceme-li mluvit o Bohu, pak rodina je místem setkání s ním. On je filantropos, milující člověka, jak čteme o Vánocích při půlnoční mši svaté z Lis-

Koláž: mimi

tu Židům. **Rodina je také náročným místem, kde se odpovědnost snoubí s láskou a láska s pravou svobodou, bez individualistického a hédonistického sobectví,**“ zaznělo z úst kard. Dominika Duky na Národní pouti rodin letos ve Žďáru nad Sázavou. Ale ještě něco důležitého z téhož zdroje: „Odcizený a životního smyslu zbavený atomizovaný jedinec neprožívá lehkost bytí, ale utíká do iluzí zapomnění a utopii. Snad může takto vyděděným mladým mužům i ženám po-

moci výrok či rada Franze Kafky: ‚Oženit se, založit rodinu, přijmout všechny děti, jež přijdou, zachovat je na tomto nejistém světě, a dokonce, bude-li to možné, je trochu vést, to je podle mého přesvědčení nejvyšší meta, jíž může člověk dosáhnout.‘ Těm, kteří hledají lásku, by mohla pomoci rada Karla Čapka, aby se někdo snad nedomníval, že naše řeč je pouhým církevnickým ptydepe, tedy: ‚Láska v manželství a rodičovství je teprve láskou v její celistvosti.‘ Ne, opravdu se nesmíme mylit, že náš duchovní život a Církev obnoví a posílí tzv. částečné církevní restituce církevního majetku, což není nic jiného než postupné ukončení financování provozu církví státem. **My, nejen Církev, či církve, ale celá společnost potřebujeme restituci manželství a rodiny, jinak nám hrozí ne krize, ale pohroma.**“

Němečtí uživatelé Facebooku se při zakládání nového profilu nyní nemusí rozhodovat jen mezi dvěma pohlavími. **Pro lidi, kteří se nechtějí označit v nabídce kategorií muž či žena, připravili programátoři spolu s homosexuální lobby šedesát nových možností.** Němci se tak mohou na Facebooku označit za transsexuály, intersexuály, hermafrodyty nebo bezpohlavní. Zdravíme sousedy! To jsou mi rozdílné starosti, vidíte!

-zd-

14. 9. **Ne Svátek Povýšení svatého Kříže**
Nm 21,4b–9, Žl 78, Flp 2,6–11, Jan 3,13–17

15. 9. **Po Památka Panny Marie Bolestné**
Žid 5,7–9, Žl 31, Jan 19,25–27

16. 9. **Út sv. Ludmila, mučednice**
I Kor 12,12–14,27–31a, Žl 100, Lk 7,11–17

17. 9. **St sv. Kornélius, papež, a Cyprián, biskup, mučedníci**
I Kor 12,31 – 13,13, Žl 33, Lk 7,31–35

18. 9. **Čt sv. Jan Macias, řeholník OP**
I Kor 15,1–11, Žl 118, Lk 7,36–50

19. 9. **Pá sv. Januáriu, biskup a mučedník**
I Kor 15,12–20, Žl 17, Lk 8,1–3

20. 9. **So sv. Ondřej, Pavel a druhové, mučedníci**
I Kor 15,35–37,42–49, Žl 56, Lk 8,4–15

21. 9. **Ne 25. neděle v mezidobí**
Iz 55,6–9, Žl 145, Flp 1,20c–24,27a, Mt 20,1–16a

22. 9. **Po sv. Mořic a druhové, mučedníci**
Př 3,27–35, Žl 15, Lk 8,16–18

23. 9. **Út Památka sv. Pia z Pietrelciny, kněze**
Př 21,1–6,10–13, Žl 119, Lk 8,19–21

24. 9. **St sv. Gerard, biskup a mučedník OSB**
Př 30,5–9, Žl 119, Lk 9,1–6

25. 9. **Čt sv. Kleofáš, mučedník**
Kaz 1,2–11, Žl 90, Lk 9,7–9

26. 9. **Pá sv. Kosma a Damián, mučedníci**
Kaz 3,1–11, Žl 144, Lk 9,18–22

27. 9. **So Památka sv. Vincence z Paula, kněze**
Kaz 11,9 – 12,8, Žl 90, Lk 9,43b–45

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 240008911/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.